

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: Tài nguyên Môi trường Số: 410 Ngày: 15/5/08

Môi trường

với xóa đói giảm nghèo

Cứu rừng ngập mặn Cồn Chim

Cồn Chim là tên gọi chung cho cả khu vực Cồn Chim, Cồn Giá, Cồn Trạng, vùng nước lân cận gần vùng đầm Thị Nại thuộc xã Phước Sơn, Phước Hòa, Phước Thuận huyện Tuy Phước (Bình Định). Rừng ngập mặn, thảm cỏ biển và dải đáy mềm bao bọc xung quanh các cồn nơi đây là nơi cư trú, kiếm ăn, sinh sản của nhiều loại thủy sản, các loại cây thân mềm có giá trị.

Các nhà khoa học xác định được 25 loại cây ngập mặn (18 loài cây ngập mặn chủ yếu), 5 loài cỏ biển phân bố xung quanh khu vực tạo nên thảm cỏ biển rộng tới 50 ha. 64 loài động vật phù du, 76 loài cá, 35 loài giac xác, 31 loài thân mềm và 1 loài da gai. Nhưng có lẽ cái tên Cồn Chim gắn liền với sự phong phú của 33 loài chim (có 23 loài chim nước)...

Đa dạng sinh học Cồn Chim trở thành nguồn lợi cho cộng đồng dân cư trên địa bàn. Mỗi năm người dân khai thác từ 3 tới 10 tấn các loài cá bống, cá liệt, cá móm, cá giò, cá chua, cá mú, cá hồng; và khoảng 75 tấn tôm, cua, ghẹ... Người dân còn khai thác hàng ngàn tấn các loại thân mềm để sử dụng và cung cấp nguồn giống thủy sản cho địa phương.

Điều đáng tiếc là việc khai thác thủy sinh tại đây không tuân thủ nguyên tắc bảo tồn vùng sinh thái đất ngập mặn. Người dân không được hướng dẫn cách khai thác tài nguyên một cách khôn khéo, thường chạy theo lợi ích kinh tế bỏ mặc lợi ích sinh thái. Hủy hoại môi sinh nhiều nhất chính là việc đào ao nuôi tôm tùy tiện làm biến dạng và thu hẹp rừng ngập mặn Cồn Chim. Hậu quả của việc tàn phá môi trường còn "giáng một đòn" vào chính người dân: từ năm 2001 tới nay dịch bệnh tôm thường xuyên xảy ra, làm ảnh hưởng tới 80% diện tích mặt nước nuôi tôm. Việc khai thác thủy sản mang tính "hủy diệt" diễn ra như cơm bữa. Mỗi ngày có hàng trăm

phương tiện lớn, nhỏ dùng các phương tiện khai thác như xung điện, giã cào, xúc máy, xúc tay... đánh bắt hải sản. Những ngày nước ròng, phụ nữ, trẻ em đào bới bắt loài thân mềm, gây nhiễu loạn cả một vùng. Người dân còn trút tất cả nguồn thải sinh hoạt xuống đầm, làm tăng thêm nguy cơ hủy hoại môi trường sinh thái Cồn Chim.

Vài năm trở lại đây, hơn 5.000 ha Cồn Chim và đầm Thị Nại được nhìn nhận như một điểm nhấn du lịch sinh thái lý tưởng. UBND tỉnh Bình Định đã quan tâm chỉ đạo các ngành chức năng, Ban quản lý Cồn Chim phối hợp với Viện Hải Dương học (Nha Trang), Tổ chức Môi trường thế giới xây dựng dự án khôi phục từng phần chức năng thiên nhiên khu vực Cồn Chim. Ban quản lý Cồn Chim đã và đang khẩn trương triển khai công tác quy hoạch, thiết lập hệ thống kênh dẫn nước chạy dọc theo hướng Bắc - Nam khơi thông nguồn nước cho cả khu vực và giải tỏa nguy cơ ô nhiễm môi trường. Để bảo vệ, phát triển hệ sinh thái, Ban quản lý đã tiến hành khoanh vùng bảo vệ 13 ha thảm cỏ biển và nguồn lợi thủy sản; tạo khu vực 16ha nuôi động vật thân mềm; 9ha làm sân chim; hơn 30 ha trồng rừng phân tán, nghiên cứu thực nghiệm và phục hồi thủy sản. Bảo đảm cuộc sống cho người dân địa bàn, Ban quản lý đã quy hoạch 33,4 ha nuôi tôm và 321 ha khai thác thủy sản với quy định nghiêm ngặt xử lý các trường hợp khai thác nguồn lợi thủy sản mang tính hủy diệt tại Cồn Chim và cả đầm Thị Nại.

Hy vọng việc "khoanh vùng" bảo vệ, khai thác này sẽ từng bước ngăn chặn tình trạng suy thoái môi sinh tại Cồn Chim và bảo đảm được cuộc sống ổn định cho người dân. Điều có thể nhìn thấy ngay chính là màu xanh từ 50 ha rừng ngập mặn mới được huyện Tuy Phước và thành phố Quy Nhơn khôi phục.

V.Y